

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szigeti Szabolcs ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a dr. Rákosy Lajos ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2014. július 16. napján kelt 14.P.20.922/2012/80. számú ítélete ellen a felperesek által 82. sorszámon előterjesztett és 91. sorszám alatt kiegészített, az alperes által 84. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az I. rendű felperes javára az alperest 958.340 (kilencszázötvennyolcezer-háromszáznegyven) forint és ennek 2010. június 25. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatai tizenöt napon belül történő megfizetésére kötelezi, míg a II. rendű felperes javára fizetendő marasztalási összeget 958.340 (kilencszázötvennyolcezer-háromszáznegyven) forintra és ennek az elsőfokú ítéletben írt járulékaire leszállítja.

A fentieket meghaladóan tekinti a keresetet elutasítottnak.

A másodfokú bíróság az I. és II. rendű felperesek által az alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét akként változtatja meg, hogy a felpereseket egyenként 616.050 (hatszázötvenhatezer-ötven) forint elsőfokú perköltség tizenöt napon belül történő megfizetésére kötelezi.

A másodfokú bíróság az alperest terhelő, az állam javára fizetendő elsőfokú illeték összegét 115.000 (egyszázötvenezer) forintra, az állam javára fizetendő, állam által előlegezett költség összegét 17.300 (tizenhétezer-háromszáz) forintra leszállítja.

Kötelezi a másodfokú bíróság az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 212.000 (kettőszázötvenkettőezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a másodfokú bíróság a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 262.000 (kettőszázhatvankettőezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a másodfokú bíróság az alperest, hogy fizessen meg az állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt módon és számlára 76.700 (hetvenhatezer-hétszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperesek házastársak, házassági életközösségük 2011. év elejéig állt fenn. Az I. rendű felperes tagja és ügyvezetője volt az I Kft-nek, mely az alperestől vett fel kölcsönt gazdasági tevékenysége folytatására, azonban visszafizetési kötelezettségének nem tett eleget és a fedezetül felajánlott ingatlanokat az alperes hozzájárulása nélkül értékesítette. A fentiek miatt az alperes büntetőeljárás kezdeményezését helyezte kilátásba az I. rendű felperessel szemben. Az I. rendű felperes a Kft. nevében vállalta, hogy a Kft. a fizetési kötelezettségének 2007. március 31. napjáig eleget tesz, egyúttal fedezetként magáningatlan bevonását is felajánlotta. A teljesítés érdekében a felperesek 2007. március 25. napján felhasználási célhoz nem kötött jelzálogkölcsön iránti kérelmet terjesztettek elő az alperesnél 12.000.000 forint kölcsön felvételére, mely kölcsön biztosítékaul a II. rendű felperes nevében álló **B, A utca 000.** szám alatti ingatlant ajánlották fel. A kölcsönszerződést 2007. június 1. napján írták alá, melyben az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a felpereseknek 89.332 CHF, legfeljebb azonban 12.000.000 forint összegű szabad felhasználású kölcsönt nyújt. Az I. rendű felperes tudomásul vette, hogy az alperes a törlesztőrészleteket jogosult leemelni a folyószámlájáról. Biztosítékként a **B, A utca 000.** szám alatti ingatlanra a felek vételi jogot és jelzálogjogot alapítottak, az ingatlan tulajdoni lapjára a jelzálogjogot és az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyezték. Az alperes a kölcsönszerződés alapján 2007. augusztus 3-án az I. rendű felperes folyószámlájára 9.000.000 forint kölcsönt folyósított, 2007 decemberéig a havi 80.000 forint törlesztőrészleteket levonta.

Időközben az I Kft-nek az alperessel szemben fennálló tőketartozása 8.274.163 forintra csökkent. Az I. rendű felperes 2008. január 3. napján készfizető kezességet vállalt az I Kft., mint adós és az alperes között 2005. november 30. napján létrejött kölcsönszerződés alapján a Kft. által vállalt és 2006. november 20. napján lejárt kötelezettségek, azaz 8.274.163 forint kölcsöntartozás és járulékai megfizetésért, ideértve a lejárt és hátralékos kölcsönösszeg tőkerésze után a 6 % késedelmi kamatot és a hátralékoská vált kamatösszeg után a mindenkorli jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatokat is. A közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozat tartalmazta, hogy az alperes jogosult a követelését a kezessel szemben érvényesíteni, a meg nem fizetett összeggel az I. rendű felperes számláját rendelkezése hiányában is megterhelni.

A kezességvállalásra vonatkozó, közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozat alapján az alperes 2008. március 7. napján a PKKB előtt 0101-6.Vh.5426/2008. szám alatt végrehajtási záradék kiállítását kérte 2.898.960 forint tőke, ennek 2008. január 21. napjától számított, a mindenkor naptári negyedévet megelőző utolsó napon érvényes Takarékszövetkezeti prime rate + 2%, aktuálisan 11,1 % ügyleti kamata és 6 % késedelmi kamata, valamint a hátralékossá vált kamatösszeg után 2008. január 31. napjától a kifizetés napjáig a mindenkor jegybanki alapkamattal megegyező késedelmi kamat vonatkozásában.

A kezesi tartozás alapján indult végrehajtást 249.V.435/2009 számon K. J önálló bírósági végrehajtó foganatosítja, aki 2009. december 3. napján lefoglalta az I. rendű felperes tulajdonát képező S gépjárművet. A 2010. július 9. napjára a teljes végrehajtás alatt álló tartozás (a gépkocsiból származó térülés nélkül) 4.964.605,10 forintot tett ki, melyből 2.898.960 forint volt a tőke, 1.362.745 forint a kamat, 97.434 forint a végrehajtói munkadíj, 48.717 forint a költségátalány, 432.171 forint a jutalék, 25.000 forint a készkiadás, 60.000 forint a végrehajtást kérő költsége, 39.578 forint az általános költségátalány. Az 500.000 forint elszámolása a tőketartozást nem érintette. A behajtás ezt meghaladóan sikertelen maradt.

2008. január 3. napján óvadéki szerződést is kötött az I. rendű felperes és az alperes, amelyben rögzítették, hogy az I Kft. alperes felé fennálló tőketartozása 8.274.163 forint tőke és járuléka, melyre az I. rendű felperes óvadékként 6.500.000 forint betéti összeg erejéig biztosítékot nyújt. Az alperes vállalta, hogy az aláírással egyidejűleg gondoskodik az óvadék hitelfedezeti zárolásáról és elkülönített kezeléséről 2008. július 1. napjáig, ugyanakkor a szerződés szerint az adós teljesítésének hiányában jogosult volt a követelését az óvadékból, az óvadéknyújtó előzetes értesítése nélkül közvetlenül kielégíteni oly módon, hogy a zárolt számlán vagy letétben lévő óvadék összegét a hitelkövetelésre elszámolhatta. Ténylegesen az óvadék tárgyát képező betéti összeg zárolására, letéti őrzésére, elkülönítetten történő kezelésére nem került sor.

Az I. rendű felperesnek folyósított 9.000.000 forint kölcsönösszegből az alperes - külön erre vonatkozó felhatalmazás nélkül - 2008. január 11-én 2.006.791 forintot előtörlesztés címén, valamint az óvadéki szerződés alapján 2008. január 21-én 6.500.000 forintot leemelt, az utóbbi összeget az I. rendű felperes kezességvállalásával biztosított tartozásra elszámolta.

Az I Kft. 2008. január 24. napján felszámolás alá került, felszámolás folytán 2013. március 27. napján megszűnt.

A 2007. július 1. napján megkötött kölcsönszerződésből eredő tartozás behajtására az alperes a felperesekkel szemben végrehajtást indított 2009. augusztus 11-én 0101-3.Vh.13584/2009. és 0101-3.Vh.13589/2009. számon 7.119.050 forint és ennek 2008. augusztus 4. napjától járó évi 24,5% vegyes kamata behajtására. A végrehajtó a végrehajtási jogot a II. rendű felperes nevében álló ingatlanra 2009. szeptember 30-án bejegyezte. A felperesek a végrehajtás felfüggesztését sikertelenül kezdeményezték.

A felperesek a **B** Bíróság (jelenleg **K** Törvényszék) előtt 2009. augusztus 17. napján pert indítottak az alperessel szemben, melyben elsődlegesen azt állították, hogy a 2007. július 1. napján megkötött kölcsönszerződés nem jött érvényesen létre. Kérték a szerződéskötést megelőző állapot helyreállítását és a II. rendű felperes **B**, **A** utca **000**. szám alatti ingatlanára bejegyzett jelzálogjog törlését. Másodlagos keresetükben arra kérték kötelezni az alperest, hogy a szerződés szerinti 12.000.000 forint hitelt bocsássa a rendelkezésükre. Állították, hogy a 12.000.000 forint összegből más pénzintézet felé fennálló kölcsöntartozásukat kívánták visszafizetni, az ingatlanukat akarták felújítani és gépjárművet kívántak vásárolni, a kölcsön nem az **I** Kft. tartozásának a kiegyenlítésére szolgált, az alperes önkényesen, felhatalmazás nélkül végzett banki műveleteket.

A **B** Bíróság keresetet elutasító elsőfokú ítélete ellen a felperesek a másodlagos kereseti kérelmük teljesítése érdekében fellebbeztek. A ...Ítéltábla 2010. október 20-án kelt Pf.II.20.404/2010/4. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet megváltoztatva arra kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül folyósítson a felperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 89.322 CHF-nek megfelelő, de legfeljebb 12.000.000 forint kölcsönt a felek között 2007. június 1. napján kelt kölcsönszerződésben foglalt feltételekkel. Az ítéltábla álláspontja szerint a perbeli kölcsönszerződés felvételével a felperesek célja az volt, hogy rendezzék a **I** Kft. tartozását és ilyen módon az I. rendű felperes elkerülje a büntetőeljárást, azonban ezt a célt a felek nem ítélték olyan lényegesnek, hogy azt a szerződés részévé tegyék, ezért az írásban létrejött kölcsönszerződésben a felhasználás célját nem határozták meg. Az alperes a szerződés megfogalmazása során gondatlanul járt el, holott elvárható lett volna, hogy világos és egyértelmű tartalommal, kellő szakmai színvonalon készítse elő a szerződést. Az alperes a felperesek ez irányú kérelmének hiányában jogosulatlanul eszközölt előtörlesztést.

Az óvadéki szerződés kapcsán rögzítette az ítéltábla, hogy az óvadéki szerződés alapján az óvadék tárgyául szolgáló bankszámla-követelés felett rendelkezési jogot kellett volna szereznie a jogosultnak. Az óvadék összege azonban nem került ki a kötelezettek rendelkezése alól, a felperesek részéről nem volt olyan intézkedés, melynek alapján az alperes egyoldalúan rendelkezhetett volna az óvadéki szerződéssel érintett összeggel. Így az óvadéki szerződés joghatályosan nem jött létre, minek következtében az alperes nem volt jogosult ezt az összeget levonni és a Kft. tartozására elszámolni. Mivel az alperes a kölcsönszerződés alapján átutalta ugyan a kölcsönösszeg egy részét az I. rendű felperes számlájára, ezt követően azonban jogosulatlanul intézkedett a folyósított összeg levonásáról, így a szerződésben rögzített főkötelezettségét, a kölcsön felperesek rendelkezésére bocsátását nem teljesítette, ezért a felperesek megalapozottan követelhatték a szerződés teljesítését.

A 2007. július 1-jei kölcsönszerződés alapján végrehajtás alá vont követelés teljesítése érdekében a II. rendű felperes a 2010. június 24-én kötött adásvételi szerződéssel a **B**, **A** utca **000**. szám alatti ingatlant 25.000.000 forint vételárért értékesítette, majd a vételárból 2010. június 24. napján 11.842.802 forintot a végrehajtónak megfizetett, melyből 10.552.664 forint volt a végrehajtási ügyérték, a végrehajtás költsége 1.290.138 forintot tett ki. A teljesítés miatt a végrehajtási jogot,

majd a későbbiekben a jelzálogjogot is törölték a biztosítéki ingatlan tulajdoni lapjáról. Az adásvételi szerződésben visszavásárlási jogot kötöttek ki, visszavásárlásra azonban nem került sor, a vevő 2010. június 28. napján a II. rendű felperes édesanyjának **N. I. Gynénak** adta el az ingatlant 29.000.000 forintért, amelynek teljesítésére 15.000.000 forint vonatkozásában a vevő az OTP-vel hitelszerződést kötött.

A ...Ítéltábla Pf.II.20.404/2010/4. számú jogerős ítéletében foglaltak teljesítésére nem kerülhetett sor, mert az **A** utcai ingatlant jelzálogfedezetként a felperesek nem tudták biztosítani, így a kölcsönszerződést 2011. január 18. napján azonnali hatállyal felmondta az alperes.

A felperesek a jelen perben előterjesztett keresetüket a felek között 2007. június 1. napján létrejött kölcsönszerződés alperes általi megszegésére alapították. A jogalap tekintetében a ...Ítéltábla Pf.II.20.404/2010/4. számú ítéletében kifejtettekre hivatkoztak.

A többször módosított keresetükben vagyoni kártérítés címén 47.725.194 forintot, míg nem vagyoni kártérítés címén 5.000.000 forintot igényeltek. A vagyoni kár tekintetében kereseti kérelmük az alábbi tételekből tevődött össze: igényelték a végrehajtási eljárás során a II. rendű felperes által jogalap nélkül kifizetett 11.842.802 forint és ennek 2010. június 25. napjától számított késedelmi kamatai, a **B**, **A** utca **000.** szám alatti ingatlan kényszerű értékesítéséből, majd jelzáloghitel igénybevételevel történő visszavásárlásából eredő költségeik (a közvetítő cégnek kifizetett 4.000.000 forint, illetőleg 1.200.000 forint jutalék, 1.520.000 forint visszerhes vagyonszerzési illeték, az **O** Nyrt-től a visszavásárlásra felvett kölcsön törlesztése okán kifizetett 4.583.458 forint törlesztőrészlet, 289.700 forint hitelbiztosítási díj, 137.873 forint hitelfolyósítási díj, 241.361 forint előtörlesztési díj) megtérítését. Kérték a 2012. július 30-i értékesítés szerinti 49.900.000 forint vételár és az értékbecslés szerinti forgalmi érték, 73.900.000 forint közötti különbözet, 23.910.000 forint megfizetését is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 5.921.401 forintot és ennek 2010. június 25. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az I. rendű felperest 15 napon belül az alperes javára 635.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte azzal, hogy ebből 558.800 forint erejéig a II. rendű felperes az I. rendű felperessel egyetemlegesen felel.

Kötelezte továbbá az alperest az állam javára 180.000 forint le nem rótt eljárási részilleték és 73.990 forint állam által előlegezett költség megfizetésére.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a Pp.4.§-a alapján a más polgári ügyben eljáró bíróság ítéletének indokolásához a szabad bizonyítás elvéből eredően kötőerő nem fűződik, a bíróság az előzményi per iratanyaga, a felek által 2007. június 1. napján megkötött kölcsönszerződés tartalma és a felek által rendelkezésre bocsátott iratok adatai alapján azonban az alperesi szerződésszegés tényét

megállapította. Mivel az alperes nem a szerződésben foglaltak szerint járt el, amikor az I Kft. tartozásának rendezése érdekében a fenti pénzügyi intézkedéseket foganatosította, ezért a Ptk.318.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk.339.§ (1) bekezdése értelmében kártérítési felelősséggel tartozik. Vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a szerződésszegő magatartás folytán érte-e kár a felpereseket, illetve a kár és az alperesi magatartás között az okozati összefüggés fennáll-e.

Rögzítette, hogy a felperesek közös vagyonát képezte a Csjt.27.§ (1) bekezdése alapján a **B, A utca 000.** szám alatti ingatlan. Tény, hogy ezt az ingatlanukat a felperesek értékesíteni kényszerültek és a befolyó vételárból, mint házastársi közös vagyonból a II. rendű felperes 11.842.802 forintot kifizetett. Miután azonban az I. rendű felperes az I Kft. tartozásáért saját személyében készfizető kezességet vállalt, mely tartozás miatt ellene végrehajtás indult és a vele szemben az alperesnek még követelése állt fenn a 11.842.802 forint kifizetésének időpontjában, az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a 11.842.802 forintból az I. rendű felperesre eső 5.921.401 forint kifizetésével az I. rendű felperest kár nem érte, mert ugyanilyen mértékben csökkent a készfizető kezességvállalása alapján az alperes felé fennálló tartozásának összege is. A II. rendű felperesre jutó 5.921.401 forint a dologi adós II. rendű felperes tekintetében kárként jelentkezik és így ezen összeg megfizetésére köteles az alperes a II. rendű felperes javára.

Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a perben a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az ingatlan visszaszerzése kapcsán az alperes károkozó magatartása miatt költségeik merültek fel, a felperesek azonban a bizonyítási kötelezettségüknek erre vonatkozó tájékoztatás ellenére eleget tenni nem tudtak, az általuk csatolt okiratok a kifizetések megtörténtét bizonyították, de nem bizonyították a befizető személyét, **N. I. Gynénak** pedig kára az alperesi magatartás okán nem merülhet fel. A közvetítő cégnek kifizetett 5.200.000 forint vonatkozásában bizonyíték nem volt. A 2012. július 30-i értékesítés semmilyen okozati összefüggésbe nem hozható az alperesi magatartással.

A nem vagyoni kártérítési igényt a perben beszerzett alap- és kiegészítő orvosszakértői vélemény nem támasztotta alá, az I. rendű felperes általános egészségi és mentális állapotában bekövetkezett negatív változások az alperes szerződésszegő magatartásával nem álltak okozati összefüggésben, az alperesi magatartás legfeljebb állapotrosszabbító hatással rendelkezett. Az érzelmileg labilis II. rendű felperes szorongását az alperesi szerződésszegő magatartás következményeként a szociális helyzet negatív változása átmenetileg fokozhatta. Az alperesi magatartás azonban kiváltó okként nem áll összefüggésben a II. rendű felperes állapotával, legfeljebb annak állapotrosszabbító hatása érvényesülhetett. Az elsőfokú bíróság rögzítette a perben feltárt tények alapján, hogy a felperesek életkörülményében a kedvezőtlen változások arra vezethetők vissza, hogy az I Kft. a tartozását nem teljesítette, az alperes büntető eljárást helyezett kilátásba az I. rendű felperes fedezetelvonó magatartása okán. A készfizető kezesi kötelezettségvállalás alapján az I. rendű felperes magánvagyonára a végrehajtás megkezdődött. Mindezek a negatív irányú változások nyilvánvalóan kedvezőtlen kihatással voltak az I. rendű felperes házastársára, a II. rendű felperesre is. Habár a szerződésszegő magatartás az alperes részéről megtörtént, ennek a magatartásnak a hátrányos jogkövetkezményei nem bizonyítottak, mert az alperesi

magatartás következményei akkor jelentkeztek, amikor a felperesek élethelyzetében a fenti negatív tényezők eleve fennálltak. Nem bizonyított az sem, hogy az alperesi magatartás nélkül ezek nem következtek volna be.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett. A felperesek az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetük maradéktalan teljesítését kérték. Másodlagosan felvetették az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárás folytatására kötelezésének szükségességét. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság a kereset jogalapjaként helytállóan fogadta el az alperes szerződésszegését, melyet korábban a ...Ítéltábla megállapított Pf.II.20.404/2010/4. számú jogerős ítéletében. Tévedett azonban, amikor a kár bekövetkezése, illetve az alperesi szerződésszegő magatartás és a kár közötti ok-okozati összefüggés vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy kereseti kérelmükhöz képest csak csekély mértékben érte őket kár, illetve az ok-okozati összefüggés nem bizonyított. Arra hivatkoztak az alperesek, hogy az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelemhez kötöttség elve alapján nem állt volna módjában az alperes és az I. rendű felperes közötti másik jogviszony keretében létrejött készfizető kezességvállalási megállapodás vizsgálata, melynek érvényességét egyébként az I. rendű felperes vitatja. Az alperes a perben beszámítási kifogással nem élt, a kérelemhez kötöttség elve alapján az elsőfokú bíróság jogszerűen nem juthatott az elsőfokú ítélet szerinti következtetésre.

Az elsőfokú bíróság tényként fogadta el, hogy **N. I. Gyné** „kvázi strómanként” történő bevonásával vásárolták vissza az ingatlant, ezzel ellentmondásban mégis kétségbe vonta, hogy az okiratokkal igazolt kifizetések az ő kárukat növelték. Érthetetlennek találták, hogy azt kárként a bíróság nem számolta el a javukra.

Az ingatlan kényszerű értékesítésével kapcsolatban hangsúlyozták, hogy **N. I. Gyné** a jogügyletek megkötésében felkérésükre „strómanként” vett részt, az ingatlan soron kívüli, áron alul történő értékesítéshez a család kényszerű helyzete, az alperes által velük szemben jogellenesen indított végrehajtási eljárás és a végrehajtó felé történő kifizetéshez szükséges összeg előteremtését biztosító kölcsönfelvétel kapcsán kialakult adósságspirál vezetett. Az egészségromlásukra alapított nem vagyoni kárigényük körében arra hivatkoztak, hogy az orvosszakértői megállapítások szerint elsősorban a II. rendű felperes esetében a további egészségromlás az alperesi magatartásra visszavezethető lehet. A tanúvallomások figyelmen kívül hagyásával nem értékelte kellő súllyal az elsőfokú bíróság, hogy életminőség-romlásuk okozati összefüggésben áll az alperes által jogellenesen kezdeményezett végrehajtással. A tanúk megjelölték azt az időszakot, amikor az életkörülményeikben negatív változások kezdtek beállni, az I Kft. anyagi problémái jóval azt megelőzően keletkeztek.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Pi Törvényszék az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, azonban abból téves jogi következtetést vont le, amikor a ...Ítéltábla ítéletében foglaltakat szinte teljes egészében elfogadta. A helyes következtetés csak az lehet, hogy a 2007. június 1. napján kötött kölcsönszerződés alapján folyósítandó kölcsönösszeg rendeltetése az I Kft. tartozásának rendezése

volt. A fedezetelvonás következményeinek elhárítása érdekében az I. rendű felperes volt az, aki a **B, A** utca **000.** szám alatti ingatlant biztosítékként felajánlotta, a 2007. június 1. napján folyósított hitel nem tekinthető szabad felhasználású hitelnek, azt csakis a gazdasági társaság tartozásának csökkentésére lehetett felhasználni. Egyéb célra az alperes a felpereseknek egyáltalán nem is hitelezett volna. A kölcsönösszeg felhasználása megállapodáson alapult, a takarékszövetkezet eljárása nem volt jogellenes, minek folytán kártérítési felelőssége sem állhat fenn. Hivatkozott a Pp.4.§ (1) bekezdésére, miszerint a bizonyítékok szabad mérlegelése körében a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, az azokban megállapított tényállás nem köti. A tényállásból kitűnik, hogy a felperesek ingatlanukat 2010. június 24. napján eladták, ezt azonban elhallgatták, minek következtében a ...Ítéltábla úgy kötelezte 12.000.000 forint újbóli folyósítására az alperest, hogy annak a biztosítéki fedezete már megszűnt. Az I. rendű felperes volt az, aki kirívó és rendkívül súlyos szerződésszegő magatartásával az egész folyamatot megindította, mely valóban végül oda vezetett, hogy a felperesek anyagi helyzete alapvetően megrendült. A szerződésben folyósítandó kölcsön áthidaló jellegéről, az azzal kapcsolatos körülményekről a házastársi életközösségben élő II. rendű felperesnek házastársától tudnia kellett, amit alátámaszt a **K** Törvényszék (korábban **B** Bíróság) előtt folyamatban volt perben **B. T. E, Rné B. É** a **P** Törvényszék előtt is megerősített tanúvallomása.

Az I. rendű felperes és az alperes fellebbezése kisebb részben alapos, a II. rendű felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg és a kártérítési felelősség feltételei tekintetében abból helytálló következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában foglaltakat a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy a ...Ítéltábla határozata kötőerejének értékelésekor nem a Pp.4.§ (1) bekezdésében foglaltakból kellett kiindulni - mely szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése, illetve az abban megállapított tényállás nem köti -, hanem a Pp.229.§ (1) bekezdésének az anyagi jogerőre vonatkozó azon rendelkezéséből, mely szerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanazok a felek az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessek.

Az anyagi jogerő tehát a Pp.229.§ (1) bekezdése értelmében azt jelenti, hogy az ugyanabból a tényalapról származó, ítélettel korábban elbírált jogot az eljárásban részt vett felek egymás közötti viszonyukban többé nem tehetik vitássá, az adott ítélet a felek egymás közti jogviszonyát az elbírált kérdésben tovább már nem vitatható módon rendezi. A perbeli esetben a **B** Bíróság, illetve a ...Ítéltábla által befejezett pernek az volt a tárgya, hogy az alperes a 2007. június 1. napján kötött kölcsönszerződés alapján szerződésszerűen teljesített-e. E vonatkozásban a ...Ítéltábla jogerős döntését arra alapította, hogy az alperes a 2007. június 1. napján megkötött megállapodás alapján szerződésszerűen nem teljesített, szerződésszegő módon járt el, amikor a létre nem jött óvadéki szerződés alapján 6.500.000 forintot óvadéki összegként az I. rendű felperes számlájáról leemelt,

illetve jogosulatlanul rendelkezett az előtörlesztés kérdésében is. A ...Ítélet tábla a felperesek kölcsöntartozás teljesítésének követelése iránti jogát az alperes szerződésszegésére alapítottan és attól el nem választhatóan bírálta el. Az ugyanezen szerződésszegésből eredő károk megtérítése iránti perben ekként az alperes már nem vitathatja, hogy magatartása szerződésszegő volt. Mivel a ...Ítélet tábla 2010. október 20. napján meghozott Pf.II.20.404/2010/4. számú ítéletével kötelezte az alperest teljesítésre, ebből közvetlenül következik, hogy ezt megelőzően - 2009. március 28. napján - az alperes a 7.119.050 forint tőke és járuléka iránti végrehajtásokat jogszerűtlenül, a megjelölt címen ténylegesen fenn nem álló tartozás behajtására indította. Ilyen módon a jelen perben az elsőfokú bíróságnak azt kellett érdemben elbírálnia, hogy a szerződésszegő magatartással az alperes okozott-e kárt és ha igen, miben állt ez a kár.

A felperesek által sem vitatottan az elsőfokú bíróság a kár mibenlétének feltárásakor helytállóan alkalmazta a Csjt.27.§ (1) bekezdését, mely szerint a házastársak között a házassági életközösség idejére házastársi vagyontársaság keletkezik, a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve azt, ami valamelyik házastárs különvagyonához tartozik. A házassági vagyontársaság a felek perbeli vagyoni viszonyaira gyakorolt kihatását azonban ezen rendelkezés alkalmazásával az elsőfokú bíróság maradéktalanul nem vonta le. A felpereseket ért kár tisztázásakor ugyanis nem csak azt kellett figyelembe venni, hogy a felperesek a végrehajtás alá vont követelést közös vagyoni forrásból teljesítették, hanem azt is, hogy a kezesi kötelezettségvállalás alapján fennálló, és a károkozó magatartás folytán csökkent tartozásért a házastárs felelőssége is fennáll. A perbeli jogvitára alkalmazandó Csjt.30.§ (2) bekezdése szerint ugyanis bármelyik házastársnak a vagyontársaság fennállása alatt kötött, nem a házastárs különvagyonára vonatkozó vagyontársasági rendelkezés alá tartozó visszterhes ügyletét a másik házastárs hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni, kivéve, ha az ügyletkötő harmadik tudott vagy a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a másik házastárs az ügyletnek nem járult hozzá. A Csjt. 30.§ (3) bekezdése szerint az előbbi rendelkezések alapján a másik házastárs felelőssége a házastársa által kötött ügyletért harmadik személlyel szemben a közös vagyontársaság reá eső rész erejéig áll fenn.

A rendelkezésre álló adatokból az következik, hogy az I. rendű felperes által a 2008. január 3-án megkötött készfizető kezességi megállapodás olyan kötelezettségvállalást keletkeztetett, melyért a házastársak fentiekben kifejezett vagyontársasági egysége folytán a II. rendű felperes is felelősséggel tartozik. A kezesi szerződés az ingyenesség vagy visszterhesség kérdésében a főkötelezettség jellegét osztja; amennyiben a főkötelezettséget keletkeztető ügylet visszterhes (márpedig a kölcsön nyújtásával szemben a pénzhasználatért fizetendő díj, a kamat áll), úgy a kezességvállalás sem tekinthető ingyenes kötelezettségvállalásnak. Ennek okán a kezesi tartozásra elszámolt teljesítéssel nem kizárólag az I. rendű felperes, hanem a II. rendű a felperes tartozása is csökkent.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy a felpereseket kár csak annyiban érte, amennyiben az alperes károkozó magatartása folytán az alperes felé ténylegesen fennálló tartozásuk nem csökkent. A károkozó alperesi magatartás olyan folyamat, melyben a 2007. június elsején megkötött szerződéshez kapcsolódóan kifejtett alperesi magatartás valamennyi elemét értékelni kell. Az alperes egyrészről a tartozatlanul kikényszerített fizetéssel a felpereseknek vagyoni hátrányt, másrészről a kölcsön céljának szerződéssel alá nem támasztott értelmezésén alapuló, 2008. január 21-i felhatalmazás nélküli rendelkezésével (a kezességvállalásból eredő tartozás 6.500.000 forint összegű csökkentésével) vagyoni előnyt is okozott: ezért a kár mértékének meghatározásához az ellentétes előjelű vagyoni hatások között mérleget kell vonni. A kötelezettségek feltételei között fennálló különbségre figyelemmel nem értett egyet azonban maradéktalanul a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon következtetésével, hogy a végrehajtás alatt álló követelésre teljesített fizetés ugyanolyan mértékben csökkentette a készfizető kezességvállalás alapján fennálló tartozást is.

A készfizető kezességvállalásból eredő tartozás csökkenése annak meghatározásával mérhető, hogy a szerződésszegő résztörlesztéssel 2008. január 21. napján elszámolt 6.500.000 forint részteljesítés hiányában mennyivel lett volna nagyobb az ugyancsak végrehajtás alá vont kezesi tartozás a teljesítés idején, 2010. június 24. napján; a felperesi oldalon jelentkező vagyoni előny a ténylegesen fennálló kezesi tartozás és a 6.500.000 forintos részteljesítés elmaradása esetén elszámolható tartozás közötti különbségben fogható meg. Ez az előny a felperesek terhére kárként nem térülhet, mert jogszerűtlenül indított végrehajtási eljárásban teljesített kifizetéssel szemben (a károkozó magatartás folytán) a felperesi vagyont terhelő tartozás csökkent.

Téves a felperesek azon hivatkozása, hogy az elszámolás ezen módja az ellenkérelemhez kötöttség elvébe ütközik. A bíróság ebben az esetben nem az alperes valamely kérelme alapján jár el, hanem a felperesek kereseti kérelme alapján azt vizsgálja, hogy ténylegesen milyen mértékű kár érte a felpereseket; ennek elbírálása során a kár mibenlétének, mértékének meghatározásakor az elsőfokú bíróságnak a rendelkezésre álló adatok alapján valamennyi ismert körülményt vizsgálnia kell. E vonatkozásban az alperes ellenkérelmének annyiban van jelentősége, hogy az alperes kártérítési felelősségét egyáltalán nem ismerte el, minek folytán a kártérítési felelősség mértékét csökkentő körülmények feltárásának nincs eljárásjogi akadálya.

Az I. rendű felperes a fellebbezésében a kezesi kötelezettségvállalás érvényességét megkérdőjelezte, azonban a rendelkezésre álló adatok szerint a végrehajtás megszüntetését, felfüggesztését csak a 7.119.050 forint tőke és járulékai iránti végrehajtásra vonatkoztatva kérte és nem vitatta a vele szemben kezesi szerződés alapján végrehajtás útján érvényesített követelés összecszerűségét sem. Így a másodfokú bíróság a kár számítását illetően a közjegyzői okiratba foglalt I. rendű felperesi kötelezettségvállaló nyilatkozat alapján abból a tényből indult ki, hogy az I. rendű felperesi kezesi tartozása 8.274.163 forint

tőkére és járulékaira terjedt ki, melyre a peres felek másodfokú eljárásban tett egyező előadása szerint egyéb teljesítés, mint a 2008. január 21. napján elszámolt 6.500.000 forint, a 2.898.960 forint tőke és járulékai vonatkozásában kezdeményezett végrehajtásig nem történt. A két tőkeösszeg közötti különbözet (8.274.163 forint - 2.898.960 forint) 5.375.203 forint, tehát a 6.500.000 forint teljesítésből, ezt az összeget számolta el a tőkére az alperes, míg a fennmaradó 1.124.797 forint a tőketartozás korábban esedékessé vált járulékaira került elszámolásra. Amennyiben a 8.274.163 forint tőkekövetelés került volna végrehajtás alá a 6.500.000 forintos részteljesítés hiányában, úgy a végrehajtási ügyérték a teljesítés időpontjában, 2010. június 24. napján az alábbiak szerint alakult volna: tartozásként fennállott volna 8.274.163 forint tőke, ennek 2008. január 20. napjáig esedékessé vált 1.124.797 forint összegű kamatai, valamint a 8.274.163 forint tőkének 2008. január 21. napjától számított, a végrehajtási záradék iránti kérelmen feltüntetett mértékű kamatai 2010. június 24. napjáig 3.824.771 forintot tettek volna ki. Utóbbi összeget a másodfokú bíróság annak segítségével összegszerűsítette, hogy a végrehajtói iratok között 2.898.960 forint tőkére vetítve rendelkezésre állt a 2010. július 9-i dátum szerinti gépi tartozás-elszámolás; az itt feltüntetett, 901 napra eső 1.362.745 forint kamatot a 2.898.960 forint tőke és a 8.274.163 forint tőke arányában növelte a bíróság, majd a 15 napi eltérés (2010. július 9. helyett a figyelembe veendő időpont 2010. június 24.) okán az így adódó 3.889.524 forint kamatból levonta a 15 napra eső 64.753 forint kamatot, ami megközelítőleg pontos számítást eredményez. A végrehajtási ügyértéket növelték volna még a végrehajtást kérő végrehajtási kérelemmel felmerülő költségei (illeték és ügyvédi munkadíj), ezt a másodfokú bíróság szintén arányosítással 162.700 forintban vette figyelembe. Így a 6.500.000 forint összegű, 2008. január 21-i részteljesítés hiányában az alperesnek összesen 13.386.451 forint végrehajtási ügyértékű követelése állt volna végrehajtás alatt. Ehhez járulnak a végrehajtás egyéb költségei, a végrehajtó munkadíja 177.932 forint összegben (161.000 forint + a 10.000.000 forint feletti ügyértékrész 0,5 %-a), a végrehajtói költségátalány a munkadíj 50 %-ának megfelelő 88.966 forint összegben, a behajtási jutalék 1.069.323 forint összegben (900.000 forint + a 10.000.000 forint feletti rész 5 %-a), kb. 25.000 forint végrehajtói készkiadás, valamint az általános költségátalány, melynek mértéke a végrehajtóhoz érkezés napján számított ügyérték 1 %-a. A végrehajtóhoz érkezés időpontja 2009. május 8. napja volt, ami 381 nappal előzte meg a teljesítés időpontját, az erre az időszakra eső kamat 1.644.739 forint, az ezzel csökkentett ügyérték, amely a költségátalány számításának alapja 11.741.712 forint, az általános költségátalány 117.417 forint. A számítható végrehajtási költség teljes összege 1.478.638 forint. Mindösszesen tehát, amennyiben a 6.500.000 forintos részteljesítés nélkül kellett volna figyelembe venni az I. rendű felperes kezességvállalásból eredő tartozását, annak teljes összege a 2010. június 24-én, teljesítés hiányában (13.386.451 + 1.478.638=) 14.865.089 forint lett volna.

A 0249.V.435/2009. számon folytatott végrehajtási eljárásban K. J önálló bírósági végrehajtó által 2010. július 9-re kimutatott 2.898.960 forint és járulékai, összesen 4.964.605,10 forint tartozás szerinti végrehajtási ügyértéket, 4.321.705,10 forintot a másodfokú bíróság 15 napra eső kamattal, 22.687 forinttal csökkentett végrehajtási ügyértékkel ugyancsak átszámolta (kamat: 1.340.058, 4.299.018 forint ügyérték

után munkadíj: 96.980, költségátalány: 48.490, jutalék: 429.902 forint). A ténylegesen végrehajtás alá vont tartozás összege így 2010. június 24. napján 4.938.989 forint volt, $(14.865.089 - 4.938.968 =) 9.926.968$ forinttal kevesebb, mint amennyi a 2008. január 21-i részteljesítés hiányában lett volna.

A fentiekben kifejtettek értelmében a ténylegesen, de fenn nem álló tartozásra megfizetett 11.842.802 forintból 9.926.968 forintnak megfelelő összeggel a ténylegesen fennálló (és szintén végrehajtás alatt álló) tartozás csökkent, a különbözetként jelentkező 1.916.681 forint azonban a felperesi oldal terhére valós és nem ellentételezett vagyoni hátránnyként jelentkezik, melynek megtérítésére ekként az alperes köteles.

A jogosulatlanul indított végrehajtással ekként mindkét felperest $(1.916.681/2 =) 958.340$ forint kár érte.

Maradéktalanul egyetértett a felperesi fellebbezésben foglaltakkal szemben a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a tartozatlan teljesítésen túl a felpereseknek egyéb kára az alperes károkozó magatartására visszavezethetően nem keletkezett. Az ingatlan értékesítésével összefüggő járulékos költségek terhükre történő felmerülését nem igazolták; e vonatkozásban a felperesek azon hivatkozása, hogy a **N. I. Gyné** „kvázi strómanként” járt el, és ebből következően a nevén felmerült kiadásokat a felpereseknél kell figyelembe venni, nem állja meg a helyét, ennek a feltételezésnek bizonyító erőt tulajdonítani nem lehet. Megjegyezni kívánja a másodfokú bíróság, hogy mivel a felperesek anyagi helyzete a perbeli kölcsönszerződés megkötésétől függetlenül is, az I Kft. fizetéseképtelenné válásával elnehezült, az I. rendű felperes önkéntes teljesítéssel az ellene jogszerűen indított végrehajtást elkerülni nem tudta, így szükségszerűen vagy újabb adósságot kellett - akár hozzátartozói segítséggel - vállalniuk, vagy a tartozás kielégítéséhez a meglévő vagyonukat kellett igénybe venni. Már az előzményi perben bebizonyosodott, hogy a felperesek eredendően az I Kft. eladósodásának következményével számoltak, azt kívánták a perbeli szerződés megkötésével elhárítani, ami jelentős terhet rótt volna rájuk akkor is, ha az alperes gondosabb eljárásával a szerződésszegést elkerüli. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításaival is, hogy a felpereseknél jelentkező, lelki, egészségi állapotukra, életvitelük minőségére kiható nehézségek nem a jogosulatlanul indított végrehajtásban, hanem ettől függetlenül kialakult egzisztenciális nehézségeikben gyökereznek.

A másodfokú bíróság ezért a fentiekben kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú ítéletben foglalt marasztalást a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján akként változtatta meg, hogy az I. rendű felperes javára az alperest a teljes elutasítással szemben 958.340 forint és ennek 2010. június 25. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte, míg a II. rendű felperes javára megítélt 5.921.401 forint marasztalási összeget 958.340 forintra és ennek járulékaira leszállította.

A megváltoztatás a perköltségszámításra is kihatott. A felperesek 10. sorszámú keresetleszállításukat megelőzően 61.842.802 forint vonatkozásában terjesztették elő kártérítési igényüket, így ez volt az elsőfokú eljárásra figyelembe vehető pertárgyérték. Ebből a kereset a másodfokú ítéletben írt változtatással 1.916.681 forint vonatkozásában lett eredményes, a felperesek pernyertességének aránya mindössze 3 %-ra csökkent. Az ellenérdekű felek oldalán felmerült perköltségben különbség nem volt, mindkét félnél a jogszabály szerint számítható jogi képviselői munkadíjat kellett figyelembe venni, mivel az alperes ugyan letétbe helyezett 50.000 forint szakértői díjelőleget, ennek felhasználására azonban nem került sor. Így a Pp. 81.§ (1) bekezdésére figyelemmel az alperesnek a pernyertességével érintett 59.926.121 forint és a pervesztességével érintett 1.916.681 forint különbözete, 58.009.440 forint után jár a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, 4/A.§-a szerinti munkadíj, ami 2.464.200 forint lenne. Miután azonban a számítható perköltséget az elsőfokú bíróság a perben kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel mérsékelte és ezt az alperes fellebbezésében kifejezetten nem kifogásolta, a másodfokú bíróság is indokoltnak látta a felhívott IM rendelet 3.§ (6) bekezdése alapján az 1.232.100 forintra történő mérséklést; így az I. és II. rendű felpereseket terhelő elsőfokú perköltség összegét az elsőfokú bíróság 1.232.100 forintra emelte fel azzal, hogy annak megfizetésére a felperesek egymás között egyenlő arányban kötelesek.

Az elsőfokú eljárásban a felperesek személyes költségmentessége folytán az állam előlegezett 557.752 forint szakértői és tanúdíjat, melyből az alperes a pernyertességével arányosan 17.300 forint költséget köteles az állam javára megtéríteni, míg az 1.916.681 forint után a feljegyzett elsőfokú illeték 115.000 forint összegben terheli.

Az I. rendű felperes fellebbezésének pertárgyértéke a teljes felperesi követelés rá eső részének megfelelő összegű 29.072.597 forint volt. Ebből az I. rendű felperes fellebbezése eredményes lett 958.340 forint vonatkozásában, ami 3,3 %-os másodfokú pernyertességet eredményez. A 29.072.597 forint fellebbezési pertárgyérték után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján számítható ügyvédi munkadíj 680.800 forint, ebből az I. rendű felperes pernyertességével arányos 22.500 forint, míg az alperes pernyertességével arányos 658.300 forint. A kettő összeg különbözeteként jelentkező 635.800 forintot az I. rendű felperesi fellebbezés tekintetében nagyobb részben pervesztés I. rendű felperes lenne köteles megfizetni a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.81.§ (1) bekezdése alapján, ezt az összeget azonban a másodfokú bíróság a felhívott IM rendelet 3.§ (6) bekezdésére és a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munkára tekintettel 212.000 forintra mérsékelte.

A sikertelen II. rendű felperesi fellebbezés perértéke 23.151.191 forint volt, az ezen összeg után számítható alperesi ügyvédi munkadíj a felhívott IM rendelet alapján 658.300 forint. Az alperes fellebbezése a II. rendű felperesnek megítélt 5.921.401 forint marasztalási összeget érintette. Ebből az alperes fellebbezése sikeres volt 4.963.061 forint vonatkozásában, az alperesi pernyertesség ekként 84 % mértékű.

Az 5.921.401 forint fellebbezési pertárgyérték után számítható ügyvédi munkadíj a felhívott IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *a)* pontja, 4/A.§-a alapján 188.000 forint, ebből az alperesi pernyertességgel arányos 157.900 forint, míg a II. rendű felperesi pernyertességgel arányos 30.100 forint. A kettő összeg különbözeteként jelentkező 127.800 forint a saját fellebbezése vonatkozásában nagyobb részben pernyertes alperesnek a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján járó perköltség. A II. rendű felperes ekként a saját sikertelen fellebbezése és a nagyobb részben sikeres alperesi fellebbezés után összesítetten 786.100 forint másodfokú perköltséget lenne köteles az alperesnek megfizetni, azonban a másodfokú bíróság ennek összegét a felhívott IM rendelet 3.§ (6) bekezdésére és a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munkára tekintettel 262.000 forintra mérsékelte.

A felpereseket megillető személyes költségmentességre figyelemmel a sikertelen felperesi fellebbezésekre és a sikeres alperesi fellebbezésre eső fellebbezési illetéket a Kmr.14.§-a alapján az állam viseli, míg az I. rendű felperes 958.340 forint vonatkozásában sikeres fellebbezése után feljegyzett fellebbezési illetéket a Kmr.13.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.81.§ (1) bekezdése alapján az alperes köteles viselni.

P é c s , 2015. április 2.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, dr. Vogycska Petra s.k. bíró